

1970) Dr. Eyyüp Ali isimli bir yazardan bu tarihi nakleder. (s. 2).

2. Prof. Muhammed b. Tavit et-Tancı, Ebu Mansur al-Maturidi, İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1955, 1-2 sayı, Sa: 9 da bu ismi W. Barthold'dan naklen zikreder.

3. Hocasının Nasr b. Yahya el-Belhî (öl. H: 268 - M: 881) olduğunu yazanlar da vardır. Muhammed Ebû Zehra, el-Mezahib ül-İslâmiye, Mısır 1969, sa. 287.

4. Mevlanâ Muhammed Kamî b. Derviş İbrahim el-Edirnevi (öl. H: 1136 - M:1723), Tabakât'ül-Hanefiye (İstinsah Ta. H: 1176) va: 110a, Kayseri Raşit Efendi Kitaplığı 972 No.da kayıtlı. Şeybani için bakınız: İslâm Medeniyeti Dergisi özel sayısı, Haziran 1969, sayı: 20.

5. Şehristanî (öl. H: 548 - M: 1153) için bakınız: Prof. Muhammed b. Tavrî et-Tancı, Şehristanî, İslâm Ansiklopedisi, C: 11.

6. İbni Haldun (öl. H: 808 - M: 1405) ve eserleri ile ilgili kısa bilgi için bak: M. Şemseddin, İslâm'da Tarih ve Müverrihler, İstanbul, 1342 sa: 248, H. Ziya Ülken - Ziyaeddin Fahri, İbni Haldun, İstanbul, 1940, Clément Huart, Terc. Cemal Sezgin, Arab ve İslâm Edebiyatı, Ankara 1971 sa: 358, Ord. Prof. Zeki Velidi Togan, Tarihte Usul, İstanbul 1960, sa: 158.

7. Prof. Muhammed b. Tavit et-Tancı, Ebu Mansur al-Maturidi, aynı yer ve eser.

8. Muhammed Ebu Zehra, terc. Ethem Ruhi Fırlı - Osman Eskicioğlu, İslâm'da Siyasî ve İtikadî Mezhepler Tarihi, İstanbul, 1970 sa: 237.

9. Muhammed Ebu Zehra, aynı kitap, s: 239.

10. Prof. Muhamed ül-Behiy, terc. F. Sezgin, İslâm Düşüncesinin İlahî Tarafı, İst. 1948, sa: 23 ve devamı, Prof. M. b. Tavit et-Tancı, Şehristanî'nin Kitab'ül-Milel V'en-Nihal'i, İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1957 yılı.

11. Halifenin öldürdüğü şahsın adı Ahmed b. Nasr b. Melik el-Huzâ'î'dir. Bak: Zühdi Hasan Carrullah, el-Mu'tezile, Kahire, 1947, sa. 178-179.

12. H. Ritter, Eş'ari, İslâm Ansiklopedisi, C. 4, sa. 390.

13. D. B. Macdonald, Kelâm, İslâm Ansiklopedisi, C. 6, sa. 543.

14. Doç Dr. Nihat Keklik, İslâm Düşüncesinde Mantık, İslâm Düşüncesi Dergisi, Aralık 1967, Sayı 4.

15. W. Montgomery Watt, Aş'ariyya, Ancylopedie de L'Islam, Leiden, 1960, C. 1, sa. 716 — Ayrıca: W. Montgomery Watt, terc. Süleyman Ateş, İslâm Felsefesi ve Kelâmı, Ankara, 1968, sa. 79-84.

16. De Leacy O'Leary, terc. Prof. H. G. Yurdayın - Dr. Yaşar Kutluay, İslâm Düşüncesi ve Tarihteki Yeri, Ankara 1959, sa. 72.

17. Dr. Lütü Dğan, Ehli Sünnet Kelâmında Eş'ari Mektebi, Ankara, 1961, sa. 25-26 — Ayrıca bakınız: Şehristanî, el-Milel v'en-Nihal, Kahire, 1961, sa. 94, M. Ebu Zehra, İslâm'da Siyasî ve İtikadî Mezhepler Tarihi, sa. 218, İ. Hakkı İzmirli, Yeni İlm-i Kelâm, C. 1, sa. 109, Ahmed Emin, Zuhr ül-İslâm, Kahire, 1964, C. 4, sa. 65, Eş'ari, Makalât ül-İslâmiyyin, Kahire, Prof. Fuat Sezgin, Geschichte

Des Arabischen Schrifttums (kısa adı GAS), Leiden, 1967, Band 1, sa. 602.

18. De Leacy O'Leary, aynı kitap, sa. 111.

19. M. Ebu Zehra, aynı kitap, sa. 240.

20. Prof. İbrahim Agâh Çubukçu, Mutezile ve Akıl Meselesi, İlahiyat Fakültesi Dergisi, Ankara, 1964 — Muhammed Ebu Zehra, aynı kitap, sa. 240.

21. Prof. İ. Agâh Çubukçu, aynı makale, M. Ebu Zehra, aynı kitap, sa. 241.

22. Louis Gardet, Philosophie et Religion en Islam Avant L'An 330 de L'Hégire, L'Élaboration de L'Islam, Paris, 1961.

23. Ahmed Emin, Zuhr ül-İslâm, C. 4, sa. 92.

24. Muhammed Ebu Zehra, aynı kitap, sa. 239.

25. İ. Hakkı İzmirli, Yeni İlm-i Kelâm, İstanbul, 1339, C. 1, sa. 113-115 — Bu konuyla ilgili olarak İbn Kemal Paşa'nın matbu, küçük bir risalesi dr. Adı «Risaletü'l-İhtilâf Beyn'el-Eşaire V'el-Maturidiye fi İsna 'Aşera Mes'eleti» olan risalenin çeşitli baskıları yapılmıştır.

26. Matüridin'in Kitaplarının isimleri için bakınız: Kâtib Çelebi, Keşf üz-Zünûn, İst., 1941, C. 1, sa. 335 — Carl Brockelmann, GAL, Band 1, sa. 209 — Prof. Fuat Sezgin, GAS, Band 1, sa. 604 — Hayreddin ez-Zirikli, el-A'lâm, Beyrut, 1969, C. 7, sa. 242 — Ömer Nasuhi Bilmen, Büyük Tefsir Tarihi Tabakât ül-Müfessirin, Ankara, 1960, sa. 200 — Prof. Yusuf Ziya Yörükân, İslâm Akaidine Dair Eski Metinler, İstanbul, 1953, önsöz — D. B. Macdonald, Matüridi, İslâm Ansiklopedisi C. 7.

27. Bak. F. Sezgin, GAS, Band 1, sa. 606 — İstanbul Selimağa Kitaplığı Nu. 40, Ragıp Paşa Kitaplığı Nu. 35, Beşirağa Kitaplığı Nu. 9, Revan Kitap. Nu. 182, Konya Yusufaga Kitpl. Nu. 5552, Kayseri Raşid Efendi İKtaphğı Nu. 47 (Altın çerçeve içinde nefis ve kıymetli bir yazmadır. 677 varak olan eser Fatiha Suresinden başlayıp (Va. 2a-4a) Nâs suresinde (Va. 676a-677b) biter. Tek cild halindedir.)

28. İstanbul Köprülü Kütüphanesi, Nu. 856.

29. İstanbul Şehid Ali Paşa Kütüphanesi, Nu. 2790/6 (Va. 59a-59b) ve Köprülü Kütüphanesi Nu. III. 705 (Va. 44a-44b).

30. İstanbul Fatih Kütüphanesi, Nu. 2426 (Va. 112b-117a), Bursa H. Çelebi Kütp. Nu. 1187/ (H. 757 yılında istinsah edilmiştir. Va. 112b-117a).

31. Şehid Ali Paşa Kütp. Nu. 1717/3 (Va. 38a-41b) — Lâleli Kütp. Nu. 2411/2 (Va. 16b-31b) — Nuru Osmaniye Kütp. Nu. 2188/2 (Va. 25b-28a) — Ragıp Paşa Kütp. Nu. 1492/2 (Va. 8a-10b).

32. Kitab üt-Tevhid'in, Dr. Fethullah Huleyf tarafından neşrinden önce eserin fotokopisi üzerinde, değerli meslektaşım İzmir Y. İ. E. Öğretim üyesi Avni İhan'ın, merhum Doç. Dr. Yaşar Kutluay ve Bağdat Üniversitesi Felsefe Profesörü muhterem Dr. İrfan Abdülhamid ile çalışmaları olduğunu duyduğum. Bu arada eserin iki sayfasının tercümesi de Diyanet Dergisinde yayımlandı. Bakınız: Avni İhan, İmam-ı Matüridi ve Kitab'üt-Tevhidi, Diyanet Dergisi, Mart-Nisan 1970, sayı 94-95.

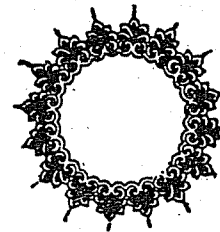
33. Brockelmann, GAL, Band 1, sa. 209, Cupl. 1, sa. 346 — Prof. F. Sezgin, GAS, Band 1, sa. 606 — Zirikli, el-A'lâm, C. 7, sa. 342.

Tarih

Selçuklular Tarihi Hakkında Araştırmalar ve Tenkidler

Prof. Dr. Osman TURAN

I

YEDİ yıl önce çıkan «Selçuklular Tarihi ve Türk-İslâm Medeniyeti» adlı eserimiz bu devre ait büyük siyasî, iktisadî ve kültürel meseleler, Selçuklular hakkında bugüne kadar süregelen kanaat hataları ve yanlış bilgiler üzerinde yeni araştırma ve görüşlerle dolu idi. Bu hüviyeti dolayısıyledir, ki eser dahilde ve hariçte ilim sahasında çok az görülen bir alâka ile karşılanmış ve bu se-

beple de çabuk tükenmişti. Talebin artması ve bazı nüshaların yüksek bir fiyata çıkması bize ikinci baskısını yapmak zarûretini göstermiş ve tekrar basılmıştır (1). Bu müsbet alâkaya mukabil iki meslekdaşın menfi davranışları kendini göstermiş; bunların kitap hakkında giriştikleri tenkidler yalnız ilim ölçülerini aşmamış; bir saldırış şeklini de almıştı. Gerçekten evvelce daima bize ve nesriyatımıza karşı saygı duyan merhûm Profesör Ahmed Ateş ile Profesör Kafesoğlu tarafından başlayan bu saldırışların dikkati çekmemesi ve kafalarda bir istifham yaratma-

ması imkânsızdı. Zirâ eserin piyasaya çıkışından önce hazırlanıp ve onunla birlikte, bu tenkitlerin birbirini tâkip etmesi ciddî bir ilim aşkı ile izah edilecek bir hâdise değildi. Hele tenkitlerin bir çarpınma ve hücum gayretlerini göstermesi hiç de görülmüş değildi. Bu iki arkadaşın İslâm Ansiklopedisini neşre memur bulunması, eserin «*Selçuklular*» maddesi olarak ısmarlanması ve hazırlanıp kendilerine emânet edildikten sonra îade edilmesi, onun yerine İbrahim Kafesoğlu imzasiyle bir yenisinin yazılması çok az kimse tarafından biliniyordu. Bu sebeple de bu garip saldırıların mânâsı anlaşılamiyordu.

Filhakika Selçuklular hakkındaki bu eserimiz Ansiklopediye emânet edilip orada üç ay kalarak bize îade olunurken onun bir daktilo nüshası da yine orada tutulmuş ve bir müddet sonra da bizden aktarılmak sûretiyle «*Selçuklular*» maddesi İbrahim Kafesoğlu imzasiyle neşredilmiştir (2). Misli görülmemiş bu şû-istimal hâdisesi «*Selçuklular hakkında yeni bir neşir münasebetiyle*» adlı makalemizde bütün delilleriyle isbat edilince artık bütün istifhamlar çözümlüyor ve bu hâdise de ilim âlemine mal oluyordu. Bugüne değin Selçuklular tarihi üzerinde, siyasi hâdiseler dışında, bir alâkası ve araştırması olmayan Kafesoğlu, bir yandan bu türlü meseleleri kavrayacak bir hazırlığa sahip bulunmadığı, öte yandan iki yıllık bir çalışmayı, kendi ifâdesine göre de, bir buçuk aya sıkıştırmak mecburiyetini duyduğu için bir hazımsızlığa tutulmuş; bu iki mühim sebeple de muvaffakiyetsizliğe uğramış ve bu aktarma fiilini isbat etmemizi çok kolaylaştırmıştır. Bu aktarmanın Kafesoğlu'na maledebilmesi ve sû-istimal hâdisesinin gizlenmesi için Selçuklular maddesinin eserimizden önce neşri gerekiyordu. Kendisinin «yaz aylarının boğucu sıcaklarında ve bazı geceler sabahlamak suretiyle maddeyi hazırladık» ifadesi ile beliren gayretin sebebi de (Belleten, Sayı: 119, s. 470) ifşâ ediliyordu. Gerçekten Ansiklopediyi idare edenlerin bu kadar isti'cal göstermeleri ve bir kaç ay daha beklemeden mezbûhâne bir gayrete girişmelerini anlamak ve normal bir sebep bulmak imkânsızdır. Nitekim bundan başka daha evvel basılması gereken *Sancar* maddesi vardı ve o da henüz yazdırılmamıştı. Fakat bu mâcerâyâ girişen iki arkadaş, sür'ati sağlamak maksadı ile, bu maddeyi, keyfi olarak, *Sencer*'e çevirmek sûretiyle onu Selçuklulardan sonraya atmışlar ve koca Ansiklopedi üzerinde başka bir tasarrufa daha girişmekten de pervâ etmemişlerdir. Filhakika Ansiklopedi'nin Avrupa neşrinde bu sultanın adı *Sencer* değil *Sancar* olarak yazıldığı gibi bunun Türkçe *Sançmak* masdarından geldiği ve ismin başka türlü okunması ihtimali bulunmadığı da F. Köprülü tarafından meydana konmuştu (*Türkiyat*, I, s. 252). İlim âleminde ve Ansiklopedide olduğu gibi yazarın eski neşriyatında da isim hep *Sancar* şeklinde yazıldığı halde bunu *Sencer* şekline çevirmekteki kasd aşikâr-
dı. Bununla beraber Kafesoğlu bize cevap verirken: «*Tetkiklerde Sancar şeklinde âdet hâline gelen ünlü Selçuklu sultanının*» adının Ansiklopedide *Sencer*'e çevrilmesi doğrudan doğruya *ilmî endişe* mahsûlüdür» derken hem tenakuza düşmüş ve hem de hakikate aykırı bir beyanda bulunmuştur. Zirâ yazar bu ilmî endişenin *Sancar* maddesinde izah edildiğini söylediği halde, bizzat kendileri tarafından konulmuş olmasına rağmen, izahları bu iddialarına aykırı olarak bizi teyid eder. Nitekim ismin Türkçe *Sançmak* kökünden geldiği kaydolunmuş; fakat hiç bir delil yok iken bu hükümdara aid *Sancar* adının, sonraları yumuşayarak, *Sencer* olduğu iddia edilmiştir (Belleten, s. 471). Böylece şerikler *Sancar*'ı bozarken «*ilmî endişe*» ile

değil tamamıyla bir *kasd ile hareket* etmişler; koca İslâm Ansiklopedisini kendi oyunlarına âlet ederek ilim dünyasından da sakınmamışlar; bağlı buldukları makamlar karşısında mes'ûl olacaklarını düşünmemişler; fakat yine de kendi fiillerinin kurbanı olmuşlardır. Zira yazdığımız ispat makalesi ile fâiller kolayca yakalanmıştır. Onlar Ansiklopedi gibi Mehmed Köymen'i de kendi maksadlarına âlet etmişlerdir. Zira Ansiklopedide makale yazmasına baş vurmamışları Mehmed Köymen'i de bugüne kadar bizzat kendi kullanış ve anlayışına aykırı olarak *Sancar*'ı *Sencer* şeklinde yazmağa mecbur kılmışlardır. Nitekim Mehmed Köymen «*Selçuklu devri kaynaklarına dair araştırmalar II*» adlı son bir neşriyatının (Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi Doğu Dilleri Dergisi, 1, sayı 3) mukaddemesinde de bu sultanın adını yine *Sancar* şeklinde yazmağa devam etmiş; bu sûretle de sâdece makalesinin neşri sebebi ile bu hüner sahiplerine boyun eğdiğini göstermiştir.

Eserimizin bu arkadaşlar nezdinde, İslâm Ansiklopedisi bürosunda, uğradığı mâcerânın hikâyesini ve suistimalin başlıca delillerini evvelce belirttiğimiz için burada bunları tekrar edecek değiliz. Bu münasebetle eserimizle birlikte aynı zamanda çıkan bu tenkid yazılarının, aktarmayı isbat eden makalemizden evvel, yazılıp neşredildiklerini hatırlamağa lüzum vardır. Selçuklular maddesinin yarısı 104. fasikülde çıkınca göze çarpan başlıca deliller o kadar çok ve o derece kuvvetli idi, ki bu durumda fâillere, resmî bir protesto çekerek, hatâdan dönülmesi fırsatını veriyor ve hâdiseyi kolaylıkla ve büyük bir fedakârlıkla kapatmayı düşünüyor; sâdece müteakip 105. fasikülde eserimizden faydalandığına dair bir kaydın konmasını bile kâfi görüyor ve bu suretle yapılan bütün aktarmalara göz yumuyorduk. Aksi takdirde kendilerine terettüb edecek ilmî ve hukukî mesuliyetin vehâmetini hatırlatıyor ve bundan aslâ şüphe etmiyorduk. Nitekim 105. fasikül daha mezbûl delillerle çıkmış; onun ayrı-basımı, Ansiklopedinin neşrinden önce, elimize geçmişti. Fakat aktarmanın mâhirâne yapıldığını sanan ve delillerin sağlamlığından gafil bulunan fâiller bir yandan böyle bir fiili itiraf edemiyor ve anlaşma tek-lifini şiddetle reddediyor; öte yandan da bir takım delillerin mevcudiyeti ihtimalini de düşünüp tenkid seferberliğine girişiyorlardı. Sui-istimal psikolojisi, fâilleri o kadar şaşırılmış ve kendilerini o derece perişan etmiştir, ki aynı zamanda neşrettikleri makalelerde yalnız hiddet, şiddet ve tahriklere, mugalatalara ve kelime oyunlarına kapılmamışlar; çok defa mantık ve muhâkeme hududlarını da aşmışlardır. Meselâ merhûm Ahmed Ateş, Kafesoğlu'nun, bizim eserin hülâsası olmakla beraber, yine de bir kitap büyüklüğünü alan Selçuklular maddesinin kendi huzûrunda yazıldığını söylemek gibi imkânsız bir şâhitliğe tâlip olma gafletinde bulunmuş; sonradan kafadarının makaleyi yazabileceğini göstermek maksadiyle de onun ilmîne hayranlığını ifâde lüzumunu duymuştur. Bu takdirde Selçuklular maddesini bir buçuk ayda yazabilen Kafesoğlu'na neden bu te'lifi vermediğini veya bizimle birlikte yazması tek-lifimize karşı ne sebeple hepsinin bir bütün olarak bize ısmarladığına dair sualleri de cevapsız bırakmıştır.

Biz fâillerin, saldırılarından habersiz olarak mezkûr makalemizle, irtikâb olunan fiili ispat edince, uğradıkları ilmî ve manevî cezayı kâfi görmüş; hukukî, malî ve nihâyet meslekî bakımlardan daha ağır bir âkibetle karşılaşmalarına sebep olacak bir dâvâyı açmaktan sakınmıştık. Zaten bu isbatın yapılmasından sonra mesuliyet artık Maarif

Vekâletine, Edebiyat Fakültesine ve bilhassa Ansiklopedinin yeni tahrir heyetine düşüyordu. Nitekim Selçuklular maddesini ihtiva eden 104 ve 105. fasiküller toplatılıp maddenin yeniden yazılması, İslâm Ansiklopedisi ile Türk ilminin bu şâibeden kurtarılması zarûri idi. Lâkin bu müesseseler henüz bu hassasiyeti göstermemiş ve böylece şâibenin temizlenmesi istikbale veya muhtemel bir dâvânın neticesine kadar kalmıştır. Bu ihtiyaç yanında Selçuklular gibi Türk veya İslâm tarihinin üçte bir ehemmiyet arz eden bir devrini ilmi bakımdan yeniden yazmanın lüzumu da vardır. Zira Selçuklular maddesi, bugünkü şekli ile, ilim ve kültür muhitlerini elbette tatmin edememiş ve aksine bu devir tarihi tamamıyla tağşiş olunmuştur. Filhakika Kafesoğlu bir yandan meseleleri kavrayamadığı ve hazır bir eseri aktarma kabiliyeti gösteremediği, öte yandan da maddeyi kendisine mal edebilmek maksadiyle bazı kısımları bizzat yazmağa veya tahrife girişmiş bulunduğu için madde perişan bir hal almış; bu gizleme gayretleri ile bize aid kaynaklardan bir kısmını atarken verilen hükümler delilsiz ve havada kalmış veya sâdece malûmatı aktararak vardığımız neticelerden de uzaklaşmış ve böylece eser çok kötü bir şekilde bozulmuştur. Bu durumda Selçuklular maddesini ilim ve kültür muhitleri için yok saymak veya bu hususu takdir edemiyenlerin hatâları tekrar etmelerine sebebiyet vermek mukadder olmuştur.

Eski arkadaşlarımız, böylece, eserimizi bozarak aktarmak suretiyle önce İslâm Ansiklopedisine ve Türk ilmine saygısızlık etmişler; sonra da bize ve bizzat kendilerine karşı fenalıklar yapmışlardır. Filhakika Ansiklopedi idaresi bize ısmarladığı bir eseri, iki yıllık bir çalışmadan sonra ve zoraki bahânelerle, bize iade etmekle bir fenalık yapmış; sonra onu aktararak elimizden almağa uğraşmış; üçüncü safhada da bu fenalıkları kâfi görmiyerek ve sui-itsimali gizlemeğe kalkışarak eserimize ve şahsımıza karşı giriştikleri mezbûhâne saldırılarıyla da onu imhâ gayretine düşmüşler veya bu suretle bizi ürkütüp meseleyi ört-bas edecekleri gafletine kapılmışlardır. Fakat bir yandan kendi kifayetsizlikleri dolayısıyla hakikatlere çarpmışlar; öte yandan da aktarmada uğranılan muvaffakiyetsizlik ve mukadder olarak yapılan azîm hatalar yakalanmalarına imkân vermiş; böylece yıkmak istedikleri bir eser bizzat kendilerini yıkmış vey perişan etmiştir. Bu da, şüphesiz, İlâhî adâletin acı bir tecellisidir. Fâiller bize karşı zaaflarını müdrik bulunmakla beraber işbirliği, mugalata, tahrif ve tagyir oyunları ile saldırmakla bir netice alacaklarını ummuşlardır. Gariptir, ki onlar çok defa eserimizle birlikte aktarılan Selçuklular maddesini yani kendilerini de tenkit etmekle garip bir tenakuza düştüklerini bile fark edememişler veya bazan buna da aldırnamışlardır.

Ahmed Ateş Türk tarih ve filolojisine yabancı bulunmaktan doğan mukadder hatalara boğulmaktan başka bu tenkidlerinde Arap ve Fars kaynakları üzerinde de bütün zaaflarını meydana koymuş; dar bir dil bilgisinden ileri bir filolog bulunmadığını da göstermiştir. Hattâ bir yandan bu kusuru, öte yandan da sui-istimal psikolojisinin verdiği aşırılık ve isticali kendisini ilmi şöhret ve seviyesinin altına düşürmekten kurtaramamıştır. Onun, kitabımızın bir bahsine ait «Yabgulular meselesi» adını aynen alarak, yazdığı bir tenkid tamamıyla tarih dışında kalmış; yalnız filolojik deliller üzerinde durmuş; fakat burada da muvaffakiyetsizliğe uğrayarak sonunda boşuna çabaladığını hissetmiş ve ettirmiştir (3). İlmî gözükmeye gayretini güden bu tenkidi Ahmed Ateş'in Şarkiyat mec-

muasında, Kafesoğlu'nun *Tarih dergisinde* çıkan ve kitabın umumî heyetini ele alan diğer hücumları takip etmiş ve hepsi de kitapla birlikte hemen aynı zamanda neşredilmiştir (4). Burada mahiyetlerine işaret ettiğimiz bu tenkitlere, ciddiyetsizlik ve hissilikleri dolayısıyla, cevap vermenin lüzumsuzluğu bahis mevzuu olabilirdi. Bununla beraber bu yazılar yalnız kendilerine cevap teşkil etmeyecek; kitabımızda kesif bir şekilde ortaya konan meselelerin daha geniş olarak izahı da burada mümkün olacak ve ilmi gözüken tenkidlerin uyandırdığı tereddütler de giderilecektir. Bundan başka bu arkadaşların ısgal ettiği akademik mevkilerin ve hususiyile memleketimizde samimiyetsizlikten ve kifayetsizlikten dolayı ilim hayatımızı ifsâd eden gayretlerin de mâhiyetini meydana koymak ve bu gibi cesaretleri kırmak da bir vazife hâlini almıştır.

Şerikler, daha sonra bizim başlıca 40 maddî delil üzerinde durarak, aktarmayı meydana koyan makalemize cevap verirken de aynı safsatalara başvurmuşlar; aynı şekilde hatâ keşfi ve ihdâsı, aynı tahrif ve mugalata oyunları ile uğraşarak mevzulardan uzaklaşmış ve kaçmışlardır (5). Gelecek bahis, Târihte Ehliyet Meselesi üzerinde durulacaktır.

(1) Selçuklular tarihi ve Türk-İslâm medeniyeti, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü (Ankara 1965) tarafından neşrolunan eserin ikinci baskısı da Turan Neşriyat Yurdu tarafından (İstanbul 1969) yapılmıştır. Burada I. Baskı kullanılmıştır.

(2) «Selçuklular hakkında yeni bir neşir münasebetiyle» Belleten, Sayı 116 (1965), s. 639-660) adlı makalemizde bu görülmemiş sui-istimalin hikâyesi ve delilleri meydana konmuştur.

(3) Ahmed Ateş, Yabgulular meselesi, Belleten 115 (1965),

(4) Ahmed Ateş, Şarkiyat mecmuası, İstanbul 1965, VI, s. 161-173; İbrahim Kafesoğlu, Tarih dergisi, İstanbul 1965, XX, s. 173-188.

(5) Ahmed Ateş ile İ. Kafasoğlu'nun bu Cevabi yazıları Belleten'de (Sayı 119, s. 459-479) çıkmıştır.

Musabakamız Devam Ediyor

Üçüncü cildimizin ilk sayısı olan 25. sayımızda okuyucularımız arasında bir «inceleme yazısı Yarışması» açmıştık. 28. sayımızda da bu yarışmayı Nisan 1973 sonuna kadar uzattığımızı ilân etmiştik. Yeni abone ve okuyucularımızın yarışma şartlarını sormaları üzerine şartları tekrar neşretmeyi uygun buluyoruz:

A — KONU : İslâmiyette İrşad Metodu nedir; günümüzdeki tabiki nasıl yapılmalıdır?

B — ŞARTLAR :

1 — Verilen konu ilmi olarak kullanılan Türkçe ile itibari ikiyüz kelimelik ve otuz daktilo sahifesini geçmeksizin hazırlanmalıdır.

2 — İnceleme beş nüsha ve daktilo ile yazılmalıdır. Açık edresler yalnız zarf üzerine yazılmalıdır.

3 — Yarışmaya bütün okuyucularımız katılabilirler.

4 — Gönderilen yazılar iade edilmez ve kitap halinde neşir hakkı mecmuamıza aittir.

5 — Dereceye giren yazılardan sadece birinciden üçüncüye kadar olanlar İslâm Medeniyeti'nde neşredileceklerdir.

6 — Yarışma neticesi mecmuamızın Haziran 1973 sayısında ilân edilecektir.

JÜRİ ÜYELERİ: Mecmuamızın Nisan 1973 sayısında ilân edilecektir.

MÜKÂFAT :

Birinciye : 1250 T.L.

İkinciye : 1000 T.L.

Dördüncüye : 750 T.L.

Dördüncüden onuncuya kadar olanlara jüri heyetince çeşitli hediyeler takdir edilecektir.